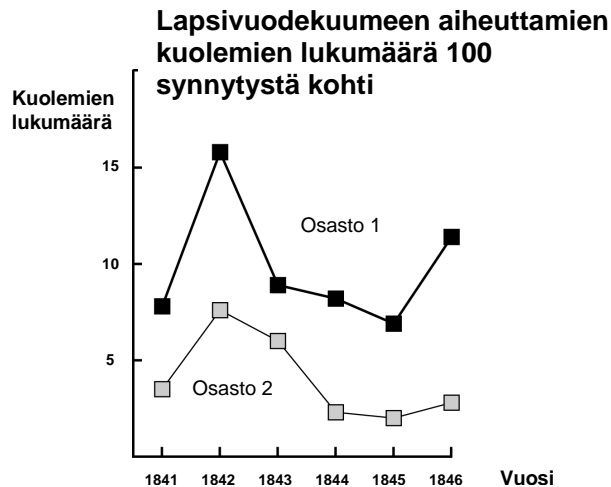

SEMMELEWEISIN PÄIVÄKIRJA TEKSTI 1

"Heinäkuu 1846. Ensi viikolla aloitan "Herra Tohtorin" virassa Wienin keskussairaalan äitiysklinikan osastolla 1. Pelästyin, kun kuulin, kuinka monta prosenttia potilaista kuolee tällä klinikalla. Tässä kuussa ei enempää eikä vähempää kuin 36 äitiä 208:sta kuoli siellä, kaikki lapsivuodekuumeeseen. Lapsen synnyttäminen on yhtä vaarallista kuin keuhkokuume."

Nämä rivit Ignaz Semmelweisin (1818 - 1865) päiväkirjasta kuvaavat lapsivuodekuumeen tuhoisia vaikutuksia. Tämä tarttuva tauti tappoi monia naisia synnytyksen jälkeen. Semmelweis keräsi tietoja lapsivuodekuumeen aiheuttamien kuolemien lukumäärästä sekä osastolla 1 että osastolla 2 (ks. oheinen diagrammi).

Diagrammi

Lääkäreille, heidän joukossaan Semmelweisille, lapsivuodekuumeen aiheuttaja oli täysin hämärän peitossa. Jälleen ote Semmelweisin päiväkirjasta:

"Joulukuu 1846. Miksi niin monet naiset kuolevat tähän kuumeeseen synnytettyään ilman mitään ongelmia? Vuosisatojen ajan tiede on vakuuttanut meille, että äitejä tappaa näkymätön epidemia. Synä voivat olla muutokset ilmassa tai jokin maapallon ulkopuolisten asioiden vaikutus tai maan oma liikkuminen, maanjäristys."

Nykypäivänä ei monikaan ihminen uskoisi maapallon ulkopuolisten asioiden tai maanjäristysten olevan mahdollisia kuumeen aiheuttajia. Mutta Semmelweisin elinaikana monet ihmiset, jopa tiedemiehet, uskoivat niin! Nykyisin tiedämme sen liittyvän hygieenisiin olosuhteisiin. Semmelweis tiesi kuitenkin, että oli epätodennäköistä, että kuumeen voisi aiheuttaa maapallon ulkopuolinen asia tai maanjäristys. Hän viittasi keräämäänsä aineistoon (ks. diagrammi) ja yritti sen avulla vakuuttaa kollegansa asiasta.

Tehtävä 1: SEMMELWEISIN PÄIVÄKIRJA

S195Q02- 01 02 03 04 11 12 13 21 99

Oletetaan, että sinä olisit Semmelweis. Mainitse jokin syy (perustuen Semmelweisin keräämiin tietoihin), miksi on epätodennäköistä, että lapsivuodekuume aiheutuu maanjäristyksistä.

.....

.....

.....

.....

.....

SEMMELWEISIN PÄIVÄKIRJA TEKSTI 2

Osana sairaalan tutkimusta oli ruumiinavaukset. Kuolleen ihmisen ruumis leikattiin auki, jotta kuolinsyy saatiin selville. Semmelweis havaitsi, että osastolla 1 työskentelevät opiskelijat osallistuivat yleensä edellisenä päivänä kuolleiden naisten ruumiinavauksiin, ennen kuin he tutkivat juuri synnyttäneitä naisia. He eivät kiinnittäneet paljoakaan huomiota itsensä pesemiseen ruumiinavausten jälkeen. Jotkut jopa ylpeilivät sillä, että heidän hajunsa perusteella voitiin sanoa heidän juuri työskennelleen ruumishuoneella, sillä tämähän osoitti kuinka ahkeria he olivat!

Eräs Semmelweisin ystävistä kuoli viillettyään itseään erään tällaisen ruumiinavauksen aikana. Hänen ruumiinavauksensa osoitti, että hänellä oli samat oireet kuin äideillä, jotka kuolivat lapsivuodekuumeeseen. Tästä Semmelweis sai uuden idean.

Tehtävä 2: SEMMELWEISIN PÄIVÄKIRJA

S195Q04

Semmelweisin uusi idea liittyi siihen, kuinka suuri prosenttiosuus naisista kuoli synnytyksosastoilla ja kuinka opiskelijat käyttäytyivät.

Mikä oli tämä idea?

- A Jos opiskelijat peseytyisivät ruumiinavausten jälkeen, lapsivuodekuumeen määrä vähenisi.
- B Opiskelijoiden ei tulisi osallistua ruumiinavauksiin, koska he saattavat viiltää itseään.
- C Opiskelijat haisevat, koska he eivät pese itseään ruumiinavausten jälkeen.
- D Opiskelijat haluavat osoittaa, että he ovat ahkeria, ja ovat siksi varomattomia tutkiessaan naisia.

Tehtävä 3: SEMMELWEISIN PÄIVÄKIRJA

S195Q05- 01 02 11 12 13 14 15 99

Semmelweis onnistui pyrkimyksissään vähentää lapsivuodekuumeesta aiheutuneiden kuolemien lukumäärää. Mutta yhä tänäänkin lapsivuodekuume on tauti, jota on vaikea poistaa.

Kuumeet, joita on vaikea parantaa, ovat yhä ongelma sairaaloissa. Monien rutiinitoimenpiteiden tarkoituksena on pitää tämä ongelma hallinnassa. Näihin toimenpiteisiin kuuluu lakanoiden peseminen kuumassa vedessä.

Selitä, miksi kuumuus (lakanoita pestäessä) auttaa pienentämään potilaiden riskiä sairastua kuumeeseen.

.....
.....

Tehtävä 4: SEMMELWEISIN PÄIVÄKIRJA

S195Q06

Monia sairauksia voidaan parantaa antibiooteilla. Eräiden antibioottien teho lapsivuodekuumetta vastaan on kuitenkin heikentynyt viime vuosina.

Mikä tähän on syynä?

- A Tuotannon jälkeen antibiootit hiljalleen menettävät tehoaan.
- B Bakteerit tulevat vastustuskykyisiksi antibiooteille.
- C Nämä antibiootit tehoavat vain lapsivuodekuumeeseen, eivät muihin sairauksiin.
- D Näiden antibioottien tarve on vähentynyt, koska väestön terveydentila on parantunut huomattavasti viime vuosina.